

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Od Autora	15

ROZDZIAŁ I. Zagadnienia podstawowe w procesie rozpoznania znamion przestępstw i wykroczeń drogowych	19
1. Uwagi wprowadzające	19
2. Katastrofa w ruchu drogowym	21
2.1. Uwagi ogólne	21
2.2. Ustawowe znamiona	23
2.3. Strona podmiotowa	24
3. Sprowadzenie niebezpieczeństwa katastrofy	26
3.1. Uwagi ogólne	26
3.2. Strona podmiotowa	27
3.3. Skutkowy charakter czynu z art. 174 k.k.	30
4. Wypadek drogowy	32
4.1. Uwagi ogólne	32
4.2. Podmiot przestępstwa	33
4.3. Podmiotowa strona czynu	35
4.4. Przedmiotowa strona czynu	39
4.5. Miejsce wypadku drogowego	40
4.6. Skutek wypadku drogowego	43
4.7. Związek przyczynowy	46
4.8. Tryb ścigania	51
5. Pozostałe przestępstwa drogowe	54
5.1. Uwagi ogólne	54
5.2. Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego	55
5.3. Odpowiedzialność z art. 179 k.k.	61
5.4. Odpowiedzialność za występki z art. 180 k.k.	64
6. Wykroczenia drogowe	66
6.1. Uwagi ogólne	66
6.2. Wykroczenia o ogólnych dyspozycjach	66
6.3. Pozostałe wykroczenia	74

ROZDZIAŁ II. Podstawowe zasady bezpieczeństwa – zasady sprawności psychomotorycznej	77
1. Uwagi wprowadzające	77
2. Zasady sprawności psychomotorycznej	78
2.1. Uwagi ogólne	78
2.2. Stan nietrzeźwości	80
2.3. Stan po użyciu środka odurzającego	81
2.4. Zmęczenie i stan zdrowia	84
3. Zasada sprawności technicznej	88
4. Nakaz pozostania na miejscu wypadku	89
ROZDZIAŁ III. Zasady bezpieczeństwa – bezwzględne nakazy	99
1. Zasada ruchu prawostronnego	99
2. Zasada pierwszeństwa	100
3. Zasada pierwszeństwa na skrzyżowaniu	102
4. Zasada pierwszeństwa przy jeździe na wprost	104
5. Zasada pierwszeństwa między kierującymi i pieszymi	105
6. Pierwszeństwo pojazdu uprzywilejowanego	107
7. System znaków	109
8. Nakaz należytego zabezpieczenia	111
ROZDZIAŁ IV. Zasady bezpieczeństwa – reguły interpretacyjne	114
1. Uwagi wprowadzające	114
2. Zasada ostrożności szczególnej i ograniczonego zaufania	114
3. Zasada prędkości bezpiecznej	120
4. Zachowanie wobec pieszych na przejściu	131
5. Zatrzymanie i postój	134
6. Wymijanie, omijanie i wyprzedzanie	136
7. Hamowanie i bezpieczny odstęp	140
8. Używanie świateł	142
9. Przejeżdżanie przez przejazd kolejowy	143
10. Reguły taktyczne	145
11. Zwyczaj	147
ROZDZIAŁ V. Przeprowadzanie dowodów	151
1. Uwagi wprowadzające	151
2. Poszlaka jako dowód	153
3. Dowody elektroniczne	160
4. Dowody naukowe	168
5. Ciężar dowodu	178

ROZDZIAŁ VI. Pozyskiwanie dowodów	183
1. Uwagi wprowadzające	183
2. Dowody przeprowadzane z urzędu	185
3. Dowody wnioskowane przez strony	192
ROZDZIAŁ VII. Proces dowodzenia w sprawach o przestępstwa i wykroczenia drogowe	199
1. Czynności poprzedzające wszczęcie postępowania karnego. Uczestnictwo oskarżonego (podejrzanego) w czynnościach postępowania dowodowego	199
2. Zabezpieczenie śladów i dowodów przestępstwa drogowego	201
3. Oględziny miejsca	204
4. Oględziny rzeczy – pojazdu	206
5. Okazanie	208
6. Badanie stanu trzeźwości	212
7. Oględziny i otwarcie zwłok	213
8. Dokumentowanie czynności procesowych na miejscu przestępstwa drogowego	216
8.1. Szkic miejsca	218
8.2. Notatka urzędowa	219
8.3. Dokumentacja wizualna	222
9. Rozpytanie uczestników i świadków	223
10. Postępowanie sprawdzające	226
10.1. Przebieg	226
10.2. Ograniczenie kręgu podejrzanych	228
10.3. Działania operacyjno-rozpoznawcze i ich znaczenie procesowe	230
ROZDZIAŁ VIII. Czynności dowodowe po wszczęciu postępowania karnego	234
1. Wyjaśnienia oskarżonego	234
1.1. Uwagi ogólne	234
1.2. Wyjaśnienia jako środek dowodowy	235
1.3. Odmowa wyjaśnień	237
1.4. Przyznanie się do winy	238
1.5. Fałszywe samooskarżenie	242
1.6. Wyjaśnienia obciążające	244
1.7. Nieprzyznanie się do winy	247
1.8. Zmiana wyjaśnień	248
1.9. Wyjaśnienia pisemne	251
1.10. Ostatnie słowo	253
1.11. Ocena wyjaśnień	255

2. Badania i oględziny	258
2.1. Uwagi ogólne	258
2.2. Obowiązek znoszenia	261
2.3. Dopuszczalność zastosowania przymusu	263
3. Zeznania świadków	264
3.1. Uwagi ogólne	264
3.2. Czynniki zapewniające udział świadka	266
3.3. Procesowe czynniki wpływające na prawdomówność świadka ...	270
3.3.1. Prawo do odmowy zeznań	270
3.3.2. Częściowa odmowa zeznań	275
3.3.3. Zwolnienie z zeznań	277
3.3.4. Przyrzeczenie	280
3.3.5. Uprzedzenie o odpowiedzialności karnej	281
3.3.6. Pozostałe gwarancje	282
4. Pozycja i rola pokrzywdzonego	283
4.1. Uwagi ogólne	283
4.2. Świadek-pokrzywdzony	288
4.3. Kumulacja ról procesowych	289
4.4. Ocena zeznań świadka-pokrzywdzonego	291
4.5. Oględziny i badania pokrzywdzonego	294

ROZDZIAŁ IX. Dyskwalifikacja dowodu z zeznań lub wyjaśnień ... 300

1. Uwagi wprowadzające	300
2. Swoboda wypowiedzi	302
3. Zakaz zastępowania zeznań lub wyjaśnień pismami, zapiskami bądź notatkami	311
4. Procesowe możliwości wykorzystywania dowodów nielegalnie uzyskanych	313
4.1. Uwagi ogólne	313
4.2. Dowody pośrednio nielegalne	315
4.3. Wyłączenie dowodu nielegalnie uzyskanego	317

ROZDZIAŁ X. Czynniki procesowe mogące wpływać na zeznania i wyjaśnienia

1. Uwagi wprowadzające	319
2. Przesłuchanie	321
3. Odczytywanie protokołów wyjaśnień i zeznań	323
4. Konfrontacja	327
5. Eksperyment i wizja	328
6. Inne czynniki wpływające na treść zeznań lub wyjaśnień	331
7. Wniosek o dobrowolne poddanie się karze	333
8. Mediacja	336

ROZDZIAŁ XI. Opiniowanie w sprawach przestępstw i wykroczeń drogowych	338
1. Uwagi wprowadzające	338
2. Dopuszczenie dowodu	342
3. Przedmiot opinii	343
4. Zasada bezstronności i obiektywizmu	346
5. Przesłuchanie biegłego	352
6. Opinia pozaprosesowa i jej znaczenie dowodowe	356
7. Ocena opinii	359
ROZDZIAŁ XII. Rekonstrukcja przestępstwa lub wykroczenia drogowego przez biegłego	369
1. Uwagi wprowadzające	369
2. Opinie identyfikujące	370
2.1. Ekspertyza antropologiczna	370
2.2. Opinia biologiczna	372
2.3. Ekspertyza daktyloskopijna	374
2.4. Identyfikacja kierującego pojazdem	375
3. Opinie ujawniające	380
4. Opinia medyczna	381
4.1. Uwagi ogólne	381
4.2. Określenie rodzaju i stopnia obrażeń ciała	381
4.3. Rekonstrukcja wypadku na podstawie śladów biologicznych	383
5. Opinia toksykologiczna – zagadnienia węzłowe	386
6. Inne rodzaje opinii	388
6.1. Uwagi ogólne	388
6.2. Badanie psychotechniczne	389
6.3. Kryminalistyczne badanie żarówek	391
6.4. Badanie ogumienia	392
6.5. Ekspertyza metalograficzna	393
6.6. Opinie oparte na danych zarejestrowanych przez tachograf	394
7. Opinia sądowo-psychiatryczna	396
7.1. Uwagi ogólne	396
7.2. Przesłanki powołania	398
7.3. Postanowienie o powołaniu	400
7.4. Opiniowanie	401
8. Opinia psychologiczna	404
8.1. Uwagi ogólne	404
8.2. Przedmiot opinii	405
8.3. Ocena opinii	407

ROZDZIAŁ XIII. Opinia biegłego do spraw ruchu drogowego i techniki samochodowej	411
1. Uwagi wprowadzające	411
2. Problematyka opiniowania	415
3. Pozycja i rola biegłego do spraw ruchu drogowego i techniki samochodowej w orzecznictwie sądów cywilnych	417
4. Opinia techniczna	421
4.1. Uwagi ogólne	421
4.2. Ogólne założenia opinii	424
4.3. Ocena materiału badawczego przez biegłego	426
4.4. Notatka informacyjna	426
4.5. Protokół oględzin miejsca wypadku	427
4.6. Szkic miejsca wypadku	428
4.7. Dokumentacja fotograficzna	429
4.8. Protokół oględzin powypadkowych pojazdu	431
4.9. Zakres opinii	433
4.10. Przyjęcie założeń do opiniowania	435
4.11. Dowody osobowe	436
5. Opiniowanie zdarzeń z udziałem pojazdów jednośladowych	440
6. Zdarzenia z udziałem pojazdów szynowych	443
7. Komputerowe wspomaganie opinii	445
8. Podsumowanie	447
ROZDZIAŁ XIV. Procesowe konsekwencje braków w postępowaniu dowodowym	449
1. Uwagi wprowadzające	449
2. Istotne braki postępowania przygotowawczego	456
3. Braki dowodowe a zarzuty odwoławcze	460
4. Dopuszczenie dowodów w postępowaniu odwoławczym	462
5. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji do ponownego rozpoznania	465
6. Swobodna ocena dowodów a zasada <i>in dubio pro reo</i>	466
7. Rzetelność w postępowaniu dowodowym	468
ROZDZIAŁ XV. Problematyka karania sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych. Zagadnienia węzłowe	473
1. Uwagi wprowadzające	473
2. Nietrzeźwość	481
3. Ucieczka z miejsca zdarzenia	484
4. Zakaz prowadzenia pojazdów	486
5. Odszkodowanie i zadośćuczynienie	489
6. Orzeczenie świadczenia pieniężnego	492

7. Zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych lub innych pojazdów (art. 178a § 1 i 2 k.k.)	493
8. Przyczynienie pokrzywdzonego	494
9. Warunkowe umorzenie postępowania karnego	498
9.1. Uwagi ogólne	498
9.2. Dodatnie przesłanki procesowe	500
9.3. Przesłanki materialne	501
10. Nadzwyczajne złagodzenie kary	502
Wykaz ważniejszej literatury	507